

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.025.04.2019

prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk

Rektor

Uniwersytetu Przyrodniczego

ul. Akademicka 13, 20-950 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/19/083 *Optymalizacja kosztów energii elektrycznej w jednostkach sektora
finansów publicznych*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, ul. Akademicka 13, 20-950 Lublin (dalej: Uniwersytet lub UP)
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk, Rektor od 1 września 2016 r. (akta kontroli tom I, str. 3)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prowadzenie analiz w zakresie optymalizacji kosztów energii elektrycznej. 2. Podejmowanie działań w zakresie wprowadzenia oszczędności w kosztach energii elektrycznej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem oraz po tym okresie, mających związek z działaniami objętymi kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Anna Gąsior, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/190/2019 z 31 grudnia 2019 r. (akta kontroli tom I, str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Uniwersytetu w zakresie optymalizacji kosztów energii elektrycznej.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Uniwersytet zawierał umowy na zakup i dystrybucję energii elektrycznej z naruszeniem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³. W 2017 r. i 2019 r. zawarto dwie umowy na zakup energii elektrycznej do obiektów zlokalizowanych na terenie Lublina w trybie art. 39 ustawy Pzp. Postępowaniami tymi nie objęto jednak zakupu energii elektrycznej do 13 obiektów UP zlokalizowanych poza Lublinem, pomimo że były to zamówienia tego samego rodzaju, możliwe było ich udzielenie w tym samym czasie i wykonanie ich przez tego samego wykonawcę. Dostawa energii elektrycznej dla ww. 13 obiektów odbywała się na podstawie umów zawartych z pominięciem ustawy Pzp, zawartych w latach 1999-2016, pomimo że wydatki poniesione na energię elektryczną w tych obiektach za lata 2017-2019 wyniosły 486 tys. zł. Stwierdzono również, że na podstawie umów zawartych z pominięciem ustawy Pzp realizowane były wydatki: – w kwocie 2.121,5 tys. zł na dostawę energii elektrycznej za okres od stycznia do maja 2017 r. dla obiektów zlokalizowanych na terenie Lublina, poniesione na podstawie umów zawartych w latach 2002-2016, – w kwocie 1.076,5 tys. na dostawę energii elektrycznej za okres od czerwca do grudnia 2019 r. na dostawę energii czynnej dla obiektów zlokalizowanych na terenie Lublina, poniesione na podstawie umowy z 17 kwietnia 2019 r., – w kwocie 4.855,2 tys. zł na świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej za okres od czerwca 2017 r. do grudnia 2019 r. dla obiektów zlokalizowanych na terenie Lublina, poniesione na podstawie 41 umów z maja 2017 r.*

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, dalej: ustawa Pzp.

* W treści wystąpienia pokontrolnego dokonano 26 maja 2020 r. sprostowania na str. 2 w wierszu ostatnim w treści „poniesione na podstawie 41 umów z maja 2019 r.”, rok „2019” zastąpiono rokiem „2017”.

W UP nie przeprowadzono na podstawie danych dostępnych z faktur, rzetelnej i kompleksowej analizy kosztów usług dystrybucji energii elektrycznej w celu doboru mocy umownych do faktycznych potrzeb, ograniczenia opłat ponoszonych w związku z przekroczeniem mocy umownej i opłat za ponadumowny pobór energii biernej, a także doboru odpowiednich wielostrefowych grup taryfowych.

W Uniwersytecie stwierdzono również nieprawidłowości, które dotyczyły:

- niepodjęcia działań w celu ograniczenia przekroczeń mocy umownej,
- niepodjęcia działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej,
- niedostosowania mocy umownej do faktycznego zapotrzebowania PPE w poszczególnych okresach rozliczeniowych,
- niedostosowania grup taryfowych, uwzględniających zużycie energii elektrycznej w strefach czasowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prowadzenie analiz w zakresie optymalizacji kosztów energii elektrycznej

Opis stanu faktycznego

1.1. Według stanu na 1 stycznia 2017 r., Uniwersytet posiadał 54 PPE⁵, w tym m.in. 20 PPE w grupie taryfowej C21, dwa w C22a, dwa w B21⁶. Według stanu na 30 listopada 2019 r., było to 53 PPE, w tym m.in. 19 PPE w grupie taryfowej C21, dwa w C22a, dwa w B21.

Koszty z tytułu zakupu energii elektrycznej i usług dystrybucji w 2019 r. wyniosły ogółem 2 820,5 tys. zł i były niższe o 559,5 tys. zł od poniesionych w 2018 r. (3.380,0 tys. zł) oraz o 625,8 tys. zł od kosztów z 2017 r. (3.446,3 tys. zł).

(akta kontroli tom I, str. 582, 624-638)

W związku z wejściem w życie 29 czerwca 2019 r. ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r.⁷ zmieniającej ustawę z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw⁸, Uniwersytet złożył odpowiednio w dniach 26 i 29 lipca oraz 9 sierpnia 2019 r. do sprzedawcy energii elektrycznej „Oświadczenie odbiorcy końcowego energii elektrycznej”, które skutkowało uprawnieniem do utrzymania cen energii elektrycznej w 2019 r. na poziomie cen z 30 czerwca 2018 r.

(akta kontroli tom I, str. 630-638)

1.2. Zgodnie z art. 44 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹, jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Stosownie do art. 4j ustawy Prawo energetyczne¹⁰, od dnia 1 lipca 2007 r. odbiorcy paliw gazowych lub energii mają prawo zakupu tych paliw lub energii

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ 41 w granicach miasta Lublin, 13 poza granicami miasta Lublin.

⁶ Wg danych z Oświadczeń Odbiorcy Końcowego Energii i dokumentacji przetargowej.

⁷ Ustawa zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, ustawę o efektywności energetycznej oraz ustawę o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1210).

⁸ Dz. U. z 2018 r., poz. 2538, ze zm.

⁹ Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm., dalej: ustawa o finansach publicznych.

¹⁰ W związku ze zmianą ustawy Prawo energetyczne wprowadzoną przez art. 1 pkt 5 w zw. z art. 22 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz ustawy Prawo ochrony środowiska¹⁰ (Dz. U. Nr 62, poz. 552), polegającą na dodaniu art. 4j.

od wybranego przez siebie sprzedawcy, wobec czego ustała przeszkoda techniczna o obiektywnym charakterze, uzasadniająca stosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki do udzielania zamówień publicznych na zakup energii elektrycznej i zamawiający powinni przy udzielaniu zamówienia na dostawę energii elektrycznej stosować regulacje dotyczące konkurencyjnych trybów udzielania zamówień publicznych.

Statut UP¹¹ stanowi, że jednostkami organizacyjnymi uczelni są m.in.: wydział, instytut, katedra, zakład, stacja dydaktyczno-badawcza, szkoła, gospodarstwo doświadczalne, jednostka administracyjna, inna jednostka usługowa i gospodarcza.
(akta kontroli tom I, str. 7-228)

W okresie objętym kontrolą w UP zakupy energii czynnej odbywały się na podstawie:

- 1) umów kompleksowych, zawartych dla 41 PPE w latach 2002-2016 z PGE Obrót S.A., które obejmowały swoim zakresem dostawę energii elektrycznej i świadczenie usług jej dystrybucji w obiektach zlokalizowanych na terenie Lublina (tj. budynków administracyjnych, naukowo-dydaktycznych, a także gospodarstwa doświadczalnego na Felinie). Wydatki poniesione w ramach ww. umów, dotyczące okresów rozliczeniowych od stycznia do maja 2017 r., wyniosły 2.121,5 tys. zł brutto;
- 2) umowy na dostawę energii czynnej z 19 kwietnia 2017 r. do obiektów (41 PPE) zlokalizowanych na terenie Lublina (w tym m.in. gospodarstwa doświadczalnego na Felinie), zawartej z PGE Obrót S.A. Umowa obowiązywała od 1 czerwca 2017 r. do 31 maja 2019 r.;
- 3) umowy na dostawę energii czynnej z 17 kwietnia 2019 r. do obiektów (40 PPE) zlokalizowanych na terenie Lublina (w tym m.in. gospodarstwa doświadczalnego na Felinie), zawartej z PGE Obrót S.A. Umowa obowiązywała od 1 czerwca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Wydatki, dotyczące okresów rozliczeniowych od czerwca do grudnia 2019 r., wyniosły 1.076,5 tys. zł;
- 4) umów kompleksowych, zawartych w latach 1999-2016 z PGE Obrót S.A., które obejmowały swoim zakresem dostawę energii elektrycznej i świadczenie usług jej dystrybucji dla 13 PPE zlokalizowanych poza terenem Lublina (gospodarstwa doświadczalnego w Czesławicach i Woli Uhruskiej, oddziału zamieszcowego i akademika w Zamościu, ośrodka wypoczynkowego w Rozpluciu, stacji naukowo-badawczej w Sosnowicy i w Bezku). Wydatki poniesione w ramach ww. umów, dotyczące okresów rozliczeniowych od stycznia 2017 r. do grudnia 2019 r., wyniosły 486 tys. zł brutto.

(akta kontroli tom I, str. 356-386, tom III, str. 220-530, tom IV, str. 1-691, tom V, str. 1-531, tom VI, str. 1-470, tom VII, str. 1-523, tom VIII, str. 1-595, tom IX, str. 1-525, tom X str. 1-459)

W okresie objętym kontrolą zostały przeprowadzone dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup energii czynnej do obiektów zlokalizowanych na terenie Lublina, w wyniku których zawarto umowy z okresem obowiązywania od 1 czerwca 2017 r. do 31 maja 2019 r.¹² oraz od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r.¹³. Umowy zawarto po przeprowadzeniu postępowań w trybie art. 39 ustawy Pzp.

(akta kontroli tom I, str. 283-531)

W I kwartale 2019 r. przeprowadzono postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na sprzedaż energii elektrycznej czynnej dla 41 PPE

¹¹ Uchwała nr 88/2018-2019 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 11 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Statutu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Poprzednio obowiązywała uchwała nr 44/2005-2006 Senatu Akademii Rolniczej w Lublinie z dnia 9 czerwca 2006 r. ze zm.

¹² Umowa z 19 kwietnia 2017 r.

¹³ Umowa z 12 grudnia 2019 r.

zlokalizowanych na terenie Lublina, które zostało unieważnione w dniu 26 kwietnia 2019 r., z powodu braku ofert. Wartość tego zamówienia na okres 24 miesięcy oszacowano na kwotę 6.138 tys. zł netto (1.423,6 tys. euro).

Według wyjaśnień Kierownika Działu Administracyjno-Gospodarczego (dalej: Dział AG), podjęto decyzję o zawarciu umowy z PGE Obrót S.A. na zakup energii czynnej do 31 grudnia 2019 r., które zapewniło ciągłość dostaw energii elektrycznej oraz pozwoliło uniknąć zastosowania przez dostawcę wysokich cen rezerwowych.

W dniu 17 kwietnia 2019 r. zawarto umowę sprzedaży energii elektrycznej¹⁴, która obowiązywała od 1 czerwca do 31 grudnia 2019 r. Umowa zawarta została bez zastosowania ustawy Pzp, a przed jej zawarciem nie sporządzono opisu przedmiotu zamówienia i nie oszacowano jego wartości. W umowie nie wskazano wartości zobowiązania oraz ceny za 1 kWh. Z uwagi na złożenie przez UP „Oświadczenia odbiorcy końcowego energii elektrycznej”, ceny za energię elektryczną w 2019 r. zostały utrzymane na poziomie cen z 30 czerwca 2018 r., czyli cen przetargowych uzyskanych w postępowaniu przetargowym w 2017 r.

(akta kontroli tom I, str. 374-426, 581)

Do obiektów zlokalizowanych na terenie miasta Lublina (administracyjnych, wydziałów, gospodarstwa doświadczalnego na Felinie) usługi w zakresie dystrybucji energii elektrycznej były realizowane na podstawie 41 umów¹⁵, zawartych w maju 2017 r. na czas nieokreślony z PGE Dystrybucja S.A. Zamówienia na usługi dystrybucji energii elektrycznej dla ww. PPE udzielono bez wcześniejszego sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia i oszacowania jego wartości. Nie analizowano planowanych wydatków dystrybucji dla poszczególnych PPE, w tym m.in. wysokości opłat wynikających z taryfy operatora Sieci dystrybucyjnej (dalej: OSD) oraz opłat za ponadumowny pobór energii biernej. Nie zastosowano przy tym art. 67 ust. 1 pkt. 1 lit. a) ustawy Pzp, który przewidywał możliwość udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki ze względów technicznych o obiektywnym charakterze. Wydatki poniesione w ramach ww. umów, dotyczące okresów rozliczeniowych od czerwca 2017 r. do grudnia 2019 r., wyniosły 4.855,2 tys. zł.

Kierownik Działu AG wyjaśniła, że oszacowania wartości zamówienia dokonano w lipcu 2016 r. na kompleksową dostawę energii elektrycznej na podstawie faktur, które zawierały zarówno koszty dystrybucji, jak i dostawy energii elektrycznej, w październiku 2016 r. oszacowano koszty zakupu energii elektrycznej, a różnica stanowi oszacowanie wartości zamówienia na usługi dystrybucji. Ponadto podała, że nie posiada innych dokumentów związanych z zamówieniem poza umowami.

(akta kontroli tom II, str. 54-159, 276-281, tom III, str. 1-219)

1.3. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym UP do zadań Działu Budżetowania i Analiz Ekonomicznych¹⁶ należy sporządzanie kalkulacji i analiz kosztów z różnych zakresów działania Uczelni. W Uniwersytecie dwóm osobom z ww. Działu przypisano zadania dotyczące przeprowadzania bieżących analiz finansów Uczelni w zakresie ponoszonych kosztów i otrzymanych przychodów. Według ww. Regulaminu do zadań Działu AG należało prowadzenie spraw związanych z zapewnieniem dostaw energii elektrycznej, gazu i wody oraz sprawowanie nadzoru nad rozliczaniem ich zużycia we współpracy z Działem Infrastruktury

¹⁴ Umowę zawarto na wzorze PGE Obrót S.A.

¹⁵ Z dniem 31 marca 2019 r. na mocy zawartego aneksu, przestała obowiązywać jedna umowa dystrybucji dla PPE PL_LUBD_06630002682_06 (Budynek naukowo-dydaktyczny ul. Dobrzańskiego 3, Lublin).

¹⁶ Zarządzenie nr 16 Rektora Akademii Rolniczej z dnia 10 kwietnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Akademii Rolniczej w Lublinie, ze zm.

Technicznej, a także rozliczanie kosztów eksploatacyjnych obiektów dydaktycznych na poszczególne jednostki organizacyjne będące ich użytkownikami.

(akta kontroli tom I, str. 18-93, 229-235)

W latach 2017-2019 nie współpracowano z OSD w zakresie pozyskania informacji, dotyczących możliwości wprowadzenia oszczędności w ponoszonych opłatach za dystrybucję energii elektrycznej. Uniwersytet nie zwracał się w okresie objętym kontrolą do wyspecjalizowanych podmiotów zewnętrznych o wykonanie analiz w zakresie optymalizacji kosztów energii elektrycznej

(akta kontroli tom I, str. 8, 577-623)

1.4. W okresie objętym kontrolą w Dziale AG sporządzano zestawienia w formie arkusza kalkulacyjnego (obejmujące PPE zlokalizowane w Lublinie), które zawierały ilość zużytej energii czynnej oraz wartość netto sprzedaży energii czynnej. Zestawienia te nie zawierały danych o opłatach dystrybucyjnych, w tym uzależnionych od wartości mocy umownej, czy też z tytułu ponadumownego poboru energii biernej.

W okresie objętym kontrolą nie występowało do OSD o przekazanie danych profilowych zarejestrowanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy¹⁷ w celu doboru odpowiedniej grupy taryfowej.

Kierownik Działu Infrastruktury Technicznej wyjaśnił, iż w 2016 r. wystąpiono o dane profilowe celem analizy i zamówienia mocy na rok 2017.

(akta kontroli tom I, str. 551-623)

1.5. W latach 2017-2019 występowały przypadki niedostosowania mocy umownej do faktycznych potrzeb, co skutkowało przekraczaniem mocy umownej i naliczaniem opłat z tego tytułu. W przypadku UP opłata za przekroczenie mocy umownej pobierana była w wysokości stanowiącej iloczyn składnika stałego stawki sieciowej (opłata stała sieciowa) oraz sumy dziesięciu największych wielkości nadwyżek mocy pobranej ponad moc umowną.

W obiektach UP wystąpiły przekroczenia mocy pobranej w stosunku do mocy umownej, co skutkowało naliczeniem dodatkowych opłat przez OSD:

- 1) w PPE Centrum Sportowo-Rekreacyjne przekroczenia mocy umownej wystąpiły od stycznia 2017 r. do grudnia 2019 r. w 13 okresach rozliczeniowych¹⁸ z 36 objętych badaniem, opłaty z tego tytułu wyniosły 6 tys. zł netto. Moc przyłączeniowa wynosiła 245 kW, a umowna – od 170 do 190 kW¹⁹;
- 2) w PPE Budynek Rektoratu i Zootechniki przekroczenia mocy umownej wystąpiły od stycznia 2017 r. do grudnia 2019 r. w ośmiu okresach rozliczeniowych²⁰ z 36 objętych badaniem, opłaty z tego tytułu wyniosły 6,9 tys. zł netto. Moc umowna wynosiła od 90 do 160 kW²¹;
- 3) w PPE Dom Studencki CEBION przekroczenia mocy umownej wystąpiły od stycznia 2017 r. do grudnia 2019 r. w 24 okresach rozliczeniowych²² z 36 objętych badaniem, opłaty z tego tytułu wyniosły 23,7 tys. zł netto. Moc przyłączeniowa wynosiła 95 kW, a umowna – od 19 do 32 kW²³.

(akta kontroli tom II, str. 23-25)

¹⁷ Pozyskanie od OSD danych profilowych jest usługą odpłatną.

¹⁸ W 2017 r. (czerwiec, lipiec, wrzesień, październik, listopad, grudzień), w 2018 r. (wrzesień, październik, grudzień), w 2019 r. (wrzesień, październik, listopad, grudzień).

¹⁹ 200 kW do 31 maja 2017 r., od 1 czerwca 2017 r. – 170 kW w lipcu, sierpniu, wrześniu, zaś 190 kW w pozostałych miesiącach.

²⁰ W 2017 r. (luty, maj, sierpień, wrzesień, październik), 2018 r. (październik), w 2019 r. (maj, wrzesień).

²¹ 150 kW do 31 maja 2017 r., od 1 czerwca 2017 r. 90 kW w lipcu i sierpniu, 160 kW w listopadzie i grudniu, zaś 130 kW w pozostałych miesiącach.

²² W 2017 r. (czerwiec, od października do grudnia), w 2018 r. (od stycznia do maja, od września do grudnia), w 2019 r. (od stycznia do czerwca, od sierpnia do grudnia).

²³ 32 kW do 31 maja 2017 r., od 1 czerwca 2017 r. – 19 kW w lipcu i sierpniu, zaś 21 kW w pozostałych miesiącach.

1.6. UP nie przeprowadzała konsultacji technicznych ze sprzedawcami energii elektrycznej na etapie przygotowania postępowania o zamówienie publiczne na zakup energii czynnej. Nie zwracała się również do innych podmiotów gospodarczych o doradztwo lub udzielenie informacji w zakresie niezbędnym do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia, specyfikacji istotnych warunków zamówienia i określenia warunków umowy. Opis przedmiotu zamówienia został sporządzony przez pracowników Działu AG.

(akta kontroli tom I, str. 283-531)

1.7. W UP dowody księgowe podlegały kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej. Kontrola merytoryczna polegała na sprawdzeniu prawidłowości i zgodności treści dokumentu z zasadami legalności, rzetelności oraz celowości i gospodarności. W Dziale AG prowadzona była analiza faktur pod względem zgodności z zawartą umową oraz wysokości naliczanych opłat. Analiza 188 faktur, wykazała, że dokonywana kontrola merytoryczna weryfikowała zgodność faktur z zawartą umową.

(akta kontroli tom V, str. 1-531, tom VI, str. 1-470, tom VII, str. 1-523.)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W UP nie przeprowadzono, na podstawie dostępnych danych z faktur, rzetelnej i kompleksowej analizy kosztów usług dystrybucji energii elektrycznej w celu doboru mocy umownych do faktycznych potrzeb, ograniczenia opłat ponoszonych w związku z przekroczeniem mocy umownej i opłat za ponadumowny pobór energii biernej, a także doboru odpowiednich wielostrefowych grup taryfowych.

Kancelarz wyjaśniła, że w UP podjęte zostaną działania mające na celu wykonanie szczegółowych analiz zużycia energii elektrycznej dla poszczególnych PPE z uwzględnieniem kosztów na opłatę stałą dystrybucyjną (uzależnioną od wartości mocy zamówionej), opłatę dystrybucyjną sieciową (powiązaną z wyborem grupy taryfowej) oraz opłatę za pobór energii biernej. Poinformowała również, że pracownikom Działu Infrastruktury Technicznej zostaną przydzielone zadania związane ze szczegółową analizą zużycia energii elektrycznej.

(akta kontroli tom I, str. 552-576, tom II, str. 276-278)

2. W UP nie podjęto działań w celu ograniczenia występowania przekroczeń mocy umownej. W trzech PPE w 45 przypadkach wystąpiły przekroczenia mocy umownej, co skutkowało naliczeniem dodatkowych opłat przez OSD w łącznej wysokości 36,6 tys. zł netto (45 tys. brutto). W ocenie NIK było to działanie niegospodarne, tj. niezgodne z zasadami postępowania określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Kierownik Działu Infrastruktury Technicznej wyjaśnił, że w obiektach, w których wystąpiły przekroczenia mocy umownej zostaną przeprowadzone w najbliższym okresie analizy określające przyczyny przekroczeń, a następnie będą podjęte działania mające na celu dopasowania mocy umownej do rzeczywistego zużycia.

(akta kontroli tom II, str. 23-25, 276-278)

3. Uniwersytet w dniu 17 kwietnia 2019 r.²⁴ udzielił zamówienia publicznego na dostawę w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2019 r. energii elektrycznej dla obiektów zlokalizowanych w Lublinie wykonawcy (PGE Obrót S.A.), który nie został

²⁴ Umowa obowiązywała w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2019 r.

wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych. Było to niezgodne z art. 44 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Na podstawie ww. umowy w okresie rozliczeniowym od 1 czerwca do 31 grudnia 2019 r. poniesiono wydatki na zakup energii w kwocie 1.076,5 tys. zł.

Kanclerz wyjaśniła, że działania związane z zawarciem umowy prowadzone były pod presją czasu oraz w sytuacji niepewności na rynku energetycznym. Ponadto dodała, że zaistniała sytuacja była jednym z powodów przeprowadzonej w 2019 r. reorganizacji Działu Zamówień Publicznych i zmian kadrowych. Kierownik Działu AG, wyjaśniła, że UP posiadał umowę sprzedaży energii elektrycznej obowiązującą do 31 maja 2019 r. Postępowanie na wybór dostawy zostało przeprowadzone, jednak żaden wykonawca nie złożył oferty. W związku z niewyłonieniem w drodze przetargowej dostawcy energii, 17 kwietnia 2019 r. została zawarta umowa na czas określony do 31 grudnia 2019 r. z PGE Obrót S.A., tj. dostawcą przypisanym do obszaru województwa lubelskiego. Zawarcie umowy zapewniło ciągłość dostaw energii elektrycznej oraz pozwoliło uniknąć zastosowania przez dostawcę energii wysokich cen rezerwowych.

(akta kontroli, tom I, str. 374-386, tom II, str. 1-11, 30-31, 263-265)

NIK zauważyła, że UP po przeprowadzeniu postępowania w I kwartale 2019 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta, mógł zawrzeć umowę na dostawę energii elektrycznej czynnej z wybranym dostawcą w trybie postępowania z wolnej ręki, na podstawie art. 67 ust. 1 pkt. 4 ustawy Pzp.

4. W maju 2017 r. UP zawarto 41 umów z PGE Dystrybucja S.A. na świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej dla obiektów zlokalizowanych w Lublinie z pominięciem przepisów ustawy Pzp. Uniwersytet udzielił zamówienia bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki, o którym mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy Pzp, pomimo spełnienia przesłanek określonych w tym przepisie. Było to niezgodne z art. 44 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. Wydatki za realizację usług dystrybucji w ww. 41 punktach odbioru w okresach rozliczeniowych od 1 czerwca 2017 do 31 grudnia 2019 r. wyniosły 4.855,2 tys. zł.

Kanclerz wyjaśniła, że w lipcu 2016 r. został złożony wniosek w Dziale Zamówień Publicznych UP o przeprowadzenie zamówienia publicznego na kompleksową dostawę energii elektrycznej. Postępowanie nie zostało przeprowadzone. Kierownik Działu AG, wyjaśniła, że sposób postępowania przy zawieraniu umów na dystrybucję wynikał z interpretacji przepisów przez ww. Dział.

(akta kontroli tom II, str. 1-11, 276-281)

5. Uniwersytet w ramach prowadzonych w latach 2017 i 2019 zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego nie objął procedurą zakupu energii elektrycznej 13 PPE zlokalizowanych poza Lublinem, pomimo że były to zamówienia tego samego rodzaju, możliwe było ich udzielenie w tym samym czasie i wykonanie ich przez tego samego wykonawcę. Dostawa energii elektrycznej dla ww. PPE odbywała się na podstawie umów zawartych z pominięciem ustawy Pzp, zawartych w latach 1999-2016, pomimo że wydatki poniesione na energię elektryczną w tych obiektach za lata 2017-2019 wyniosły 486 tys. zł.

Nieujęcie ww. PPE w postępowaniu o zamówienie publiczne na dostawę energii czynnej, przeprowadzonym w 2017 r. dla obiektów zlokalizowanych na terenie Lublina, było również działaniem niegospodarnym. Skutkowało bowiem

poniesieniem za okresy rozliczeniowe od 1 czerwca 2017 r. do 31 grudnia 2019 r. wyższych opłat. Stawka opłaty za 1 kWh w umowie z 17 kwietnia 2017 r. wyniosła 0,2189 zł, a w pozostałych umowach od 0,2410 zł do 0,5681 zł, a oszczędności wyniosłyby ok. 33 tys. zł. Było to niezgodne z określoną w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych zasadą dokonywania wydatków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

(akta kontroli tom II, str. 32-40)

Kierownik Działu AG, wyjaśniła, że w 2017 r. Dział AG przygotował postępowanie na sprzedaż energii elektrycznej obejmujące PPE zlokalizowane w Lublinie. Pod Dział AG podlegały także lokalizacje w Zamościu, ale z uwagi na podejmowane działania zmierzające do sprzedaży tych obiektów, nie zostały one włączone do przetargu. Umowy z pozostałych lokalizacji pozamiejscowych były rozliczane przez inne jednostki organizacyjne UP, dlatego też Dział AG nie posiadał w tym czasie pełnej dokumentacji umożliwiającej przeprowadzenie postępowania obejmującego wszystkie pozamiejscowe PPE. Jednocześnie poinformowała, że zostały podjęte prace w kierunku objęcia postępowaniem obiektów zamiejscowych, a Dział AG we współpracy z Działem Infrastruktury Technicznej zebrał dane PPE w obiektach pozamiejscowych.

Kancelarz wyjaśniła, że zmiany organizacyjne wprowadzone na UP spowodowały opóźnienia w uzyskaniu pełnych danych niezbędnych do włączenia jednostek zamiejscowych do przeprowadzonych postępowań przetargowych na zakup energii.

(akta kontroli tom II, str. 1-11, 276-281)

6. Wydatki w kwocie 2.121,5 tys. zł na dostawę energii elektrycznej za okres od stycznia do maja 2017 r. dla obiektów zlokalizowanych na terenie Lublina poniesione zostały na podstawie umów, zawartych z pominięciem ustawy Pzp.

Kierownik Działu AG, wyjaśniła, że większość umów została zawarta na czas nieokreślony przed wejściem w życie przepisów ustawy Pzp z 2004 r.

(akta kontroli tom II, str. 1-11, 26-29)

NIK zauważa, że od 1 lipca 2007 r. przy udzieleniu zamówienia na dostawę energii elektrycznej UP był zobowiązany do zastosowania ustawy Pzp.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność jednostki w zbadanym zakresie. W UP nie przeprowadzono na podstawie dostępnych danych z faktur, rzetelnej i kompleksowej analizy kosztów usług dystrybucji energii elektrycznej, a także nie podjęto działań w zakresie wyeliminowania opłat za przekroczenia mocy umownej. W UP zawarto umowy na zakup i dystrybucję energii elektrycznej z pominięciem ustawy Pzp, tj. z naruszeniem art. 44 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.

OBSZAR

2. Podejmowanie działań w zakresie wprowadzenia oszczędności w kosztach energii elektrycznej

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą w Uniwersytecie nie wprowadzono rozwiązań technicznych w celu ograniczenia ponadumownego poboru energii biernej. Kierownik Działu Infrastruktury Technicznej poinformował, że w trakcie inwestycji prowadzonych przed 2017 r., związanych z budową obiektów, zostały zamontowane układy do kompensacji dla czterech PPE: budynek naukowo-dydaktyczny AGRO II, Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowe, Centrum Sportowo-Rekreacyjne UP, budynek naukowo-dydaktyczny (ul. Skromna 8).

(akta kontroli tom I, str. 13-16, 579)

Szczegółowym badaniem objęto sześć PPE (216 faktur za usługi dystrybucyjne), w których wystąpiły opłaty za ponadumowny pobór energii biernej.

W trzech PPE w latach 2017-2019 wystąpiły opłaty za energię bierną indukcyjną, które wyniosły:

- 25,6 tys. zł netto w PPE budynek naukowo-dydaktyczny (ul. Skromna 8) i stanowiły 11% ponoszonych w tym okresie opłat za dystrybucję energii czynnej (sieciowej i jakościowej – 232,2 tys. zł netto) oraz 6% wszystkich opłat za dystrybucję energii (411,7 tys. zł netto),
- 237 tys. zł netto w PPE Centrum Sportowo-Rekreacyjne i stanowiły 53% ponoszonych w tym okresie opłat za dystrybucję energii czynnej (sieciowej i jakościowej – 447,6 tys. zł netto) oraz 29% wszystkich opłat za dystrybucję energii (810,3 tys. zł netto),
- 43,5 tys. zł netto w PPE Teoria Weterynarii i stanowiły 30% ponoszonych w tym okresie opłat za dystrybucję energii czynnej (sieciowej i jakościowej – 143,3 tys. zł netto) oraz 17% wszystkich opłat za dystrybucję energii (257,5 tys. zł netto).

W latach 2017-2019 w PPE Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowe wystąpiły opłaty za energię bierną pojemnościową, które wyniosły 82,2 tys. zł netto i stanowiły 19% ponoszonych w tym okresie opłat za dystrybucję energii czynnej (sieciowej i jakościowej – 436,5 tys. zł netto) oraz 11% wszystkich opłat za dystrybucję energii (720,2 tys. zł netto).

Analiza NIK wykazała, że w PPE (Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowe, Centrum Sportowo-Rekreacyjne, budynek naukowo-dydaktyczny) zamontowane układy do kompensacji nie wyeliminowały opłat za ponadumowny pobór energii biernej.

(akta kontroli tom II, str. 23-25)

2.2. Składnik zmienny opłaty sieciowej, określony w *Taryfie dla usług dystrybucji energii elektrycznej PGE Dystrybucja S.A.*²⁵, był zróżnicowany ze względu na grupę taryfową oraz strefy czasowe stosowane w rozliczeniach za usługi dystrybucji energii elektrycznej.

Badaniem objęto również cztery PPE w jednostrefowej grupie taryfowej. Na podstawie pozyskanych od OSD danych profilowych zarejestrowanych w październiku 2019 r. oraz faktur za usługi dystrybucji ustalono, że w:

- PPE budynek naukowo-dydaktyczny AGRO II opłata sieciowa w B21 wyniosła 5,2 tys. zł netto. Zużycie energii z podziałem na trzy strefy czasowe wyniosło: 18,5 MWh (28%) w szczycie przedpołudniowym, 11 MWh (17%) w szczycie popołudniowym, 36,7 MWh (55%) w pozostałych godzinach doby. W grupie B23 opłata wyniosłaby 2,6 tys. zł netto (możliwe oszczędności – 2,6 tys. zł netto);
- PPE Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowe opłata sieciowa w B21 wyniosła 9,7 tys. zł netto. Zużycie energii z podziałem na trzy strefy czasowe wyniosło: 27,1 MWh (22%) w szczycie przedpołudniowym, 19,4 MWh (16%) w szczycie popołudniowym, 77,3 MWh (62%) w pozostałych godzinach doby. W grupie B23 opłata wyniosłaby 4,4 tys. zł netto (możliwe oszczędności – 5,3 tys. zł netto);
- PPE Centrum Sportowo-Rekreacyjne opłata sieciowa w C21 wyniosła 12,6 tys. zł netto. Zużycie energii z podziałem na trzy strefy czasowe wyniosło: 16,2 MWh (18%) w szczycie przedpołudniowym, 18,9 MWh (21%) w szczycie popołudniowym, 54,2 MWh (61%) w pozostałych godzinach doby. W grupie C23 opłata wyniosłaby 9,4 tys. zł netto (możliwe oszczędności – 3,2 tys. zł netto);
- w PPE nr budynek naukowo-dydaktyczny (ul. Skromna 8) opłata sieciowa w C21 wyniosła 7,3 tys. zł netto. Zużycie energii z podziałem na trzy strefy czasowe

²⁵ Decyzja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 22.03.2019 r., dalej: „Taryfa”.

wyniosło: 15,4 MWh (30%) w szczycie przedpołudniowym, 8,1 MWh (15%) w szczycie popołudniowym, 28,7 MWh (55%) w pozostałych godzinach doby. W grupie C23 opłata sieciowa wyniosłaby 5,6 tys. zł netto (możliwe oszczędności – 1,7 tys. zł netto).

(akta kontroli tom II, str. 50-53)

2.3. Zgodnie z Taryfą OSD (pkt 3.2), moc umowną można zamówić raz w roku indywidualnie dla poszczególnych okresów rozliczeniowych w terminie określonym w umowie. Moc umowna dla pięciu badanych PPE była określana w umowach o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej zawartych z PGE Dystrybucja S.A., a termin do zmiany mocy umownej na kolejny rok kalendarzowy określono do dnia 31 października roku poprzedzającego zmianę. W latach 2017-2019 Uniwersytet złożył do OSD wnioski o zmianę mocy umownej dla dwóch PPE²⁶.

(akta kontroli tom I, str. 583-629)

Analiza mocy umownej i maksymalnej mocy pobranej²⁷ (zarejestrowanej przez licznik rozliczeniowy oraz wykazanej w 322 fakturach za usługi dystrybucji energii elektrycznej) za okres od stycznia 2017 r. do grudnia 2019 r. wykazała, że w:

- PPE budynek naukowo-dydaktyczny HTŻ (dalej: HTŻ) – moc umowna to 64 kW. W 2017 r. maksymalna moc pobrana wyniosła od 25 kW do 67 kW (39-105% mocy umownej), w 2018 r. od 22 kW do 52 kW (34-81% mocy umownej), w 2019 r. od 10 kW do 19 kW (16-30% mocy umownej). Opłata stała dystrybucyjna w latach 2018-2019 wyniosła 24,6 tys. zł netto;
- PPE w Zamościu (ul. Szczepkowska) – moc umowna to 60 kW. W latach 2017-2019 maksymalna moc pobrana wyniosła od 0 kW do 3 kW (0-5% mocy umownej). Opłata stała dystrybucyjna w latach 2018-2019 wyniosła 23,1 tys. zł netto;
- PPE Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowe (dalej: CIW) – moc umowna to 380 kW do 31 sierpnia 2017r, a następnie 420 kW. W 2017 r. maksymalna moc pobrana wyniosła, w okresie od stycznia do sierpnia od 240 kW do 346 kW (63-91% mocy umownej), a w okresie od września do grudnia 2017 r. – od 221 kW do 292 kW (53-70% mocy umownej), w 2018 r. od 241 kW do 387 kW (57-92% mocy umownej), a w 2019 r. od 214 kW do 290 kW (51-69% mocy umownej). Opłata stała dystrybucyjna w latach 2018-2019 wyniosła 103,1 tys. zł netto.

Dla potrzeb kontroli NIK opracowano metodykę wyliczenia oszczędności w wydatkach ponoszonych na opłatę stałą dystrybucyjną²⁸. Dla 2018 r. wyliczono skorygowaną moc umowną dla każdego okresu rozliczeniowego poprzez przyjęcie faktycznego poboru mocy w analogicznym okresie 2017 r., dla 2019 r. do wyliczenia przyjęto większą z dwóch wartości poboru mocy w analogicznych okresach 2017 r. i 2018 r., a dla 2020 r. – największą z trzech wartości w analogicznych okresach 2017 r., 2018 r. i 2019 r. Do tak wyliczonej mocy skorygowanej dodano 25% zapas mocy. Przy wyliczeniach uwzględniono także zakres dopuszczalnej przez OSD mocy umownej (minimalnej i maksymalnej) dla danego PPE.

Przyjmując założenie, że w poszczególnych okresach rozliczeniowych moc umowna byłaby dostosowana do rzeczywistych potrzeb jednostki (wyliczonych zgodnie z ww. zasadą), to w latach 2018-2019 opłata stała dystrybucyjna netto wyniosłaby:

- 22,2 tys. zł (PPE HTŻ), a oszczędności 2,4 tys. zł netto,
- 15,4 tys. zł (PPE w Zamościu), a oszczędności 7,7 tys. zł netto,

²⁶ PL_LUBD_0663125322_04 (Budynek Naukowo-Dydaktyczny AGRO II, ul. Akademicka 15, Lublin) oraz PL_LUBD_0663004373_09 (Budynek Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowe, ul. Głębocka 28, Lublin)

²⁷ Do analizy przyjęto jedną maksymalną wartość spośród 10 wartości podanych na fakturze.

²⁸ Opłata stała dystrybucyjna stanowi iloczyn wartości mocy umownej i składnika stałego stawki sieciowej.

- 91,8 tys. zł (PPE CIW), a oszczędności 9,7 tys. zł netto.

W 2020 r. dla ww. PPE opłata stała dystrybucyjna wyniesie ogółem 105,3 tys. zł netto, przy zastosowaniu obliczeń mocy skorygowanej opłata netto mogłaby wynieść:

- 11,3 tys. zł (PPE HTŻ), a oszczędności 1,1 tys. zł netto,
- 7,7 tys. zł (PPE w Zamościu), a oszczędności 3,9 tys. zł netto,
- 75,7 tys. zł (PPE CIW), a oszczędności 5,6 tys. zł netto.

(akta kontroli tom II, str. 44-49)

2.4. Według Kierownika Działu AG, sukcesywnie wprowadzano rozwiązania dotyczące ograniczenia zużycia energii elektrycznej poprzez wymianę oświetlenia na energooszczędne. Kierownik poinformowała, że w miarę możliwości UP wycofuje z eksploatacji stare urządzenia energochłonne i zastępuje energooszczędnymi. Efektem tych zmian były m.in. mniejsze wskazania zużycia energii elektrycznej w poszczególnych budynkach. Większość prac była wykonana w trakcie bieżących i kompleksowych remontów pomieszczeń.

(akta kontroli tom I, str. 8)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W UP nie podejmowano skutecznych działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej indukcyjnej i pojemnościowej. W szczególności nie określono przyczyn ponoszenia opłat za energię bierną dla trzech PPE (Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowe, Centrum Sportowo-Rekreacyjne, budynek naukowo-dydaktyczny), w których zostały już zamontowane układy do kompensacji energii biernej. W PPE Teoria Weterynarii nie przeprowadzono analizy w zakresie opłacalności zamontowania układu do kompensacji energii biernej i nie przeprowadzono analizy opłacalności takiego montażu, a także nie zlecono opracowania technicznego. W czterech kontrolowanych PPE opłaty za ponadumowny pobór energii biernej wyniosły łącznie 388,3 tys. zł netto (477,6 tys. zł brutto) i stanowiły od 6 do 29% wszystkich opłat za dystrybucję energii elektrycznej oraz od 11 do 53% opłat za dystrybucję energii czynnej.

Według art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Kierownik Działu Infrastruktury Technicznej wyjaśnił, że przyczyną był charakter obiektów, które są wykorzystywane zarówno do działalności naukowej, badawczej i sportowej. Wskazał, że istniejące układy kompensacyjne były nie do końca dopasowane do aktualnego obciążenia i konieczna jest ich przebudowa. Po przeprowadzeniu analizy rachunków za energię elektryczną, podjęta zostanie decyzja o zamontowaniu odpowiednich układów do kompensacji mocy.

(akta kontroli tom II, str. 1, 12-16, 23-25)

2. W UP nie zastosowano odpowiednich grup taryfowych, uwzględniających zużycie energii elektrycznej w strefach czasowych, pozwalających na obniżenie opłaty sieciowej za dystrybucję. Skutkowało to poniesieniem za październik 2019 r. opłaty sieciowej za dystrybucję energii elektrycznej (uzależnionej od ilości zużytej energii elektrycznej) dla czterech PPE w kwocie 34,8 tys. zł netto, podczas gdy w przypadku zastosowania wielostrefowych grup taryfowych, opłaty te mogłyby wynieść 22 tys. zł netto. Możliwe miesięczne oszczędności wyniosłyby 12,8 tys. zł netto (15,7 tys. zł brutto). Niepodjęcie działań w tym zakresie było niegospodarne, tj. niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Kierownik Działu Infrastruktury Technicznej wyjaśnił, że obiekty nie mają jednorodnego wykorzystania w sposób pozwalający na zakwalifikowanie do jednego ze schematów – np. jako obiektu biurowego, a następnie dopasowania sposobu oszacowania zapotrzebowania na media. Poinformował, że obiekty były wykorzystywane zarówno do działalności naukowej, jak i badawczej, którą nie zawsze można zaplanować.

(akta kontroli tom II, str. 1, 12-16, 50-53)

3. W UP nie podjęto działań na rzecz dostosowania mocy umownej, określonej dla PPE w umowach dystrybucyjnych, do faktycznego zapotrzebowania. W ocenie NIK było to działaniem niegospodarnym, tj. niezgodnym z zasadami dokonywania wydatków ze środków publicznych określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Przeprowadzona w trakcie kontroli NIK analiza wykazała różnice pomiędzy maksymalną mocą pobraną a mocą umowną. W dwóch PPE maksymalna moc pobrana w 2019 r. wynosiła 16-69% mocy umownej, w jednym PPE w latach 2017-2019 maksymalna moc pobrana wynosiła od 0-5% mocy umownej. Brak działań w zakresie dostosowania mocy umownej do faktycznego zapotrzebowania skutkował ponoszeniem opłat za dystrybucję energii elektrycznej w wartościach zawyżonych w stosunku do rzeczywistego zapotrzebowania na moc umowną. Na podstawie metodologii opracowanej przez NIK na potrzeby niniejszej kontroli obliczono, że przy zamówieniu mocy o niższej wartości, potencjalne oszczędności w opłacie stałej za dystrybucję energii w latach 2018-2019 wyniosłyby 19,8 tys. zł netto (24,3 tys. zł brutto).

Kierownik Działu Infrastruktury Technicznej wyjaśnił, że zamykane były obiekty energochłonne i wymagające remontu, a budowane lub remontowane te, które mają stanowić nowoczesną bazę dla nauki i dydaktyki. Wyjaśnił również, że przebudowa układu pomiarowego wymaga dokonania nakładów finansowych, dlatego podjęta została decyzja o pozostawieniu poziomu mocy zamówionej.

(akta kontroli tom II, str. 1, 12-16, 44-49)

NIK zauważa, że do zmiany mocy umownej, która nie wymaga równoczesnej zmiany mocy przyłączeniowej, nie jest konieczna przebudowa układu pomiarowego i wystarczy złożenie odpowiedniego wniosku do OSD.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność jednostki w zbadanym zakresie. W UP nie podejmowano skutecznych działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej indukcyjnej i pojemnościowej, nie zastosowano odpowiednich grup taryfowych, uwzględniających zużycie energii elektrycznej w strefach czasowych, a także nie podjęto działań na rzecz dostosowania mocy umownej, określonej dla PPE w umowach dystrybucyjnych, do faktycznego zapotrzebowania na moc.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie we własnym zakresie kompleksowych analiz w zakresie optymalizacji ponoszonych kosztów na dystrybucję energii elektrycznej.
2. Podjęcie działań zmierzających do ograniczenia przekroczeń mocy umownej.
3. Podjęcie działań w celu ograniczenia wydatków ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej.

4. Podjęcie działań zmierzających do zmiany grupy taryfowej na najbardziej optymalną, uwzględniającą zużycie energii w poszczególnych strefach czasowych.
5. Podjęcie działań w celu dostosowania mocy umownej do faktycznych potrzeb PPE w poszczególnych okresach rozliczeniowych.
6. Udzielanie zamówień na sprzedaż i dystrybucję energii elektrycznej zgodnie z przepisami ustawy Pzp, z uwzględnieniem wszystkich punktów poboru energii w ramach jednego postępowania.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, 4 maja 2020 r.

Kontroler
Anna Gąsior
Starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis